

Géber Ede dr., egyetemi tanár.

Született 1840, meghalt 1891.

Géber Ede dr., a kolozsvári tud. egyetemen a bőr- és bujakórtan ny. r. tanára, 1840. november 19-dikén született Körmenten, a hol apja szegény sorsú iparos volt. A gymnasiumot Szombathelyen végezte. Tehetsége által már korán feltűnt s különösen édes anyjának (egy Frankfurtból száműzött tekintélyes izraelita család ivadékának) odaadó szeretetétől buzdítatva, vasszorgalommal küzdé le mindazt a számtalan nehézséget, a melyeket a szegénység eléje gördített. Nem csak a köteles tantárgyakat sajátította el dicséretes eredménnyel, hanem szegénysége daczára a francia és angol nyelvben is teljes jártasságot szerzett.

Orvosi tanulmányait Fodor Józseffel, Késmárszky Tivadarral, Torday Ferenczcel, László Elekkel, Kalniczky K.-val, Róth Józseffel, Magyar Károlylyal és Genersich Antallal stb. együtt 1860-ban a pesti egyetemen kezdette meg és a kedélyes kollegialis viszony, a mely különösen bold. Torday Ferencz baráti szeretettől lángoló szivéből indult ki, de a többiekben is fogékony talajra jutott, az akkoriban csekély számú tanulótársakat szorosabban kapcsolta össze. E baráti viszony akkor sem szűnt meg, a mikor G. tanulmányai folytatása végett a bécsi egyetemre ment, s híven kísérte váratlanul bekövetkezett haláláig.

1866-ban orvos-sebésztudorrá és szülészmesterré avatott fel és a bécsi közkórházban gyakornoki minőségben nyert alkalmazást. Az ott uralkodó szokás szerint a kórház különböző osztályain képezte magát tovább, kiválóan pedig a bőr- és bujakórtannal foglalkozott és Sigmund, Zeissl és Hebra tanárok osztályain mint segédorvos, illetve tanársegéd működött. Fáradhatatlan szorgalma és éles elméje,

különösen a bőr- és bujakórtanban szerzett kiváló tájékozottsága, e mellett általános műveltsége s nyelvismeretei által kiérdemelte, hogy főnökei bizalmából több ízben magas rangú személyek mellé rendeltetett kezelő orvosul; így pl. a Reusz-Kreutz-Schleizi herczeggel Németországba és a kiewi herczeggel Oroszországba utazott.

A bécsi közkórházban töltött idő alatt egyszersmind Stricker dolgozdáján a pathohistológiában képezte ki magát, s e téren ritka jártasságra tett szert.

Mint Hebra tanárnak több éven át tanársegédje, kiváló szakismerete, jó előadása, valamint több tudományos dolgozata a (a rhinoskleromról, a xanthoma palpebrarum, Ueber eine seltene Form des Naevus neonatorum) alapján a bécsi egyetemen a bőrkórtan magántanárává habilitáltatott 1873-ban. Ugyanez évben a bécsi egyetemi ösztöndíj élvezetében keleti tanulmányútra indult és Egyiptomot, valamint Kis-Ázsia nagy részét beutazta. Ez utazás eredményét egy igen számbavehető dolgozatban (Nyilt levél: Orvosi Hetilap 1874; németül: Erfahrungen aus meiner Orientreise írta meg, melyben az aleppoi csomóról szóló nézeteket a kellő józan álláspontra terelte.

1874-ben a kolozsvári egyetem ajánlatára a bőr- és bujakórtan nyilv. rk., majd 1879-ben rendes tanárává neveztetett ki, egyszersmind a Karolina-kórházban a bőr- és bujakóros osztály vezetésével bízott meg és ez idő óta mint kiváló szaktudós, mint lelkes tanító és mint ügyes és szerencsés orvos működött áldásosan.

Tudományos munkái közül felemlítem: A gombaszerű szőrtüszeg tanához és Uti emlékek a Skandináv szigeten tett kirándulásomból, Orvosi Hetilap 1875; Adatok a ragályos fakadék lényegéhez, Orvosi Hetilap 1876; A bőr lobos szemölcsdagjainak lényegéről, Orvosi Hetilap 1877; Bőrlobok eddig nem ismert atkafaj (chrihoptes monunguiculosus) által előidézve, Orvosi Hetilap 1877; A Tayuya hatása idült fekélyeknél és a bujakór különböző alakjainál; Az epithelioma molluscum universale 7 esete és e dag lényegéről; előadás a szombathelyi orv. természettud. XXI. vándorgyűlésen 1882. Több ismertetés és birálat, továbbá klinikus és casuistikus előadás az Orvosi Hetilapban és az Erdélyi muzeum orv.-természettud. értesítőjében.

Tudományos közléseit többnyire német nyelven is közölván, abban a kitüntetésben részesült, hogy Ziemssen nagy gyűjtő munkájának (Handbuch der spec. Pathologie u. Therapie) XIV. k. 2. f. szerkesz-

tésével bizatott meg és itt a köröm és körömágy betegségeit, az izadtságai mirigyek eltéréseit, az élődők okozta bőrbajokat, a bőr ideg-mirigydagjait, az epithelioma molluscumot és a bőrrákot írta le. Hasonlóképen Eulenburg „Realencyclopedia“-jának több fejezetét (Pellagra, Pediculosis) is ő írta meg.

Mint szaktanár kiváló súlyt fektetett arra, hogy tanítványai a bőrbajok vizsgálásánál és orvoslásánál oly nagyon szükséges és az aprólékossáig menő pontosságot elsajátítsák. Bármennyire üdvös és hasznos volt a tanításnak ez a módja, mivel a kiszabott időn néha túl is terjedt az oktatás, továbbá mivel az aprólékosság olykor egyebekre nézve is nyilvánult, nem mindig volt kellemes az illetőkre néze, a mit segédei s tanítványai, valamint a betegek is néha éreztek, de mindig csak rövid időre, mert barátságos és szivélyes kedélye csakhamar kiegyenlített minden dissonantiát. Buzdítólag hatott segédeire s nem kimélt sem időt, sem fáradságot, hogy ügyes specialistákká képezze ki őket, buzdította tudományos vizsgálódásra és irodalmi működésre, miről különösen az osztályáról kiadott terjedelmes jelentések tesznek tanuságot.

Kiváló szakismerete és a közkórházak administratív teendőiben való jártassága miatt a nagymélt. vallás- és közoktatási miniszter úr ilynemű ügyekben többször vette igénybe a működését. Így pl. 1882-ben a Karolina-kórház ügyében tartott enquete-ben mint orvoskari megbízott vett részt. Az orvosi kar ajánlatára a Karolina-kórházi alap felügyelő bizottságához mint a közoktatási miniszter érdekeit képviselő tanár tag neveztetett ki, mely megbízásnak egészen haláláig a legjobban megfelelt. Ugyanez idő óta a Karolina-kórházban tartott árlejtéseknél közoktatási miniszteri biztosként szerepelt.

Az 1882-ik év nyarán a belügyminiszter 60,664. sz. a. a himlőjárvány okainak kipuhatolására az ország erdélyi részeire nézve miniszteri biztosnak nevezte ki; e czélból Erdély nagy részét beutazván, tapasztalatainak eredményét egy terjedelmes dolgozatban terjeszté fel és működésével a belügyminiszterium elismerését és köszönetét érdemelte ki.

Az orvosi tanári karnak igen munkás tagja volt, tevékeny működést fejtett ki, több fontos felterjesztést szerkesztett, kivált a karnak a közkórházhoz való viszonyát illetőleg, és sok éven át a kar könyvtárnoka volt.

Tudományosságának és szeretetreméltóságának köszönhette, hogy a kar 1884/5. és a mult év nyarán újból dekánna választotta. Hivatalos teendőit mindig a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretesén végezte.

Az erdélyi muzeum-egylet orvos-természettudományi szakosztályának tevékeny munkástagja s több izben választmányi tagja volt. Utolsó előadásai a Koch-féle szer alkalmazására vonatkozó alapos és kiterjedt kísérleteiről szóltak.

Magánéletében közlékeny, barátságos és az önfeláldozásig szolgálatkész volt; ennek tulajdonítható az az általános tisztelet és szeretet, a mely őt a sírig kísérte.

1878-ban nőül vette Graner Mihály dr. zalamegyei főorvos kiválóan művelt leányát s példás házasságban élt vele; mint szerető férj és gondos családapa mindent megtett, hogy családja sorsát biztosítsa. Boldog családi életét csak az az egy zavarta meg, hogy 5 éves fia meghalt vörhenyben. E veszteséget sokáig nem bírta kiépülni de végre mégis megnyugodott, mert két tehetséges fia és egy leánykája körében vigasztalást talált.

Lelkesült minden szépért és nemesért, buzgó szeretettel, lankadatlan áldozatkézséggel vett részt mindenütt, a hol nyomoron kellett segíteni.

Készültsége, tehetségei, szorgalma és ambíciója, valamint — látszólag — erős szervezete is feljogosítottak azon reményre, hogy még sokat, igen sokat fog létesíteni, midőn a halál váratlanul kiragadta sorainkból.

Igaz ugyan, hogy a legutóbbi időben egy kissé hanyatlott, fáradósabb lett s arca gyakran elhalványult, de mindez oly észrevétlenül jött, hogy inkább csak az idegeneknek tűnt fel, mint neki magának. Mert rendes munkálkodását szakadatlanul folytatta, még az utolsó nap is teljes kitartással dolgozott intézetében, végezte a dekáni teendőket, s midőn este fáradtan hazatért, jó hangulatban és jóízűen költötte el utolsó vacsoráját, játszott gyermekeivel s azután nyugalomra tért. Alig hogy lefeküdt, elérte a szívhűdés, a mely néhány perc alatt megölte. Tetemvizsgálatnál kitűnt, hogy kásás függőéri lob miatt a mellső koszoruúter teljesen el volt záródva, a hátsó pedig tetemesen megszűkülve.

Szerette az orvosi pályát, kiválóan szaktudományát, szeretett tanulni és tanítani s derekasan töltötte be helyét. Egyik buzgó előharczosa volt a kozsvári orvosi karnak. Béke hamvaira! Áldás emlékére!

Genersich Antal, tanár.